

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3888/22
1.9.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Станиславе Митровић и Весне Целетовић Цуцић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., коју заступа пуномоћник адвокат Владимир Мишковић из Београда, Др Александра Костића бр. 10, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Београд, Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 42674/20 од 2.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 1.9.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе парничних странака, па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 42674/20 од 2.11.2021. године у ставовима првом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском од 13.7.2021.године. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужилци на име неисплаћених месечних износа пензије исплати за период од 1.3.2018. године закључно са 30.4.2021. године појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој за период од 1.3.2018. године закључно са 30.4.2021. године исплати разлику између износа из става трећег изреке и тражених износа који су појединачно наведени, са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 63.000,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење пресуде до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиле за исплату законске затезне

камате на досуђени износ на име трошкова парничног поступка за период почев од 2.11.2021. године до дана наступања услова за извршење. Ставом седмим изреке, тужиља је ослобођене обавезе плаћања трошкова судских такси.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле обе парничне странке, побијајући је из свих законских разлога. Тужиља је пресуду побијала у ставовима четвртом, петом и шестом изреке, како произлази из навода жалбе, а тужени у ставовима трећем и петом и, како произлази из навода жалбе, у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), овај суд је оценио да су жалбе тужиље и туженог неосноване.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 ЗПП, на коју тужени неосновано у жалби указује, будући да је предмет спора накнада штете, те је сагласно члану 1 ЗПП надлежан за поступање суд опште надлежности. На основу изнетог, правилна је одлука првостепеног суда из става првог изреке побијане пресуде којом је одбијен приговор апсолутне ненадлежности суда, због чега је другостепени суд ову одлуку, применом члана 401 тачка 2 ЗПП, потврдио.

Неосновано тужени жалбом указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, будући да пресуда нема недостатака због којих се не може испитати. Изрека пресуде није противречна сама себи, нити противречи разлозима пресуде које је суд дао о битним чињеницама а који су јасни и непротивречни.

Правилном оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је тужиљи решењем Службе заједнице здравственог пензијског и инвалидског осигурања САП Косово Филијала Приштина од 28.12.1972. године признато право на породичну пензију, почев од 15.6.1972. године. Пензија јој исплаћивана до марта 1999. године, када је исплата обустављена. Тужиља је корисник основне пензије на Косову почев од 6.10.2005.године. У периоду од 1.3.2018. закључно са 30.4.2021. године, тужиљи је исплаћена пензија у укупном износу од 695.963,83 динара, а номинална нето разлика између припадајуће породичне пензије по решењу туженог и исплаћеног износа пензије од стране косовске администрације према потврди од 12.4.2021.године износи 292.975,42 динара. Тужиља је током поступка променила лично име из АА у АА1.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и то чланове 172, 186 и 277 у вези члана 324 став 1 Закона о облигационим односима, као и члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, па је правилно закључио да је тужени одговоран за штету коју је тужиља претрпела услед незаконитог рада туженог, који се огледа у обустави исплате пензије без законског разлога и без доношења одлуке о томе,

те је дужан да тужиљи накнади штету за период од марта 2018. године закључно са априлом 2021. године у појединачним износима, са законском затезном каматом од 25-ог у наредном месецу као даном доспелости сваког износа па до исплате. Стога је правилно поступио када је одлучио усвајањем тужбеног захтева као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је применом одредбе члана 372 ЗОО оценио да потраживање тужиље није застарело. Међутим, правни основ тужиљиног потраживања је у накнади штете због неправилног и незаконитог рада органа правног лица у смислу одредбе члана 172 став 1 ЗОО, па се застарелост предметног потраживања цени према одредби члана 376 Закона о облигационим односима. С обзиром да је тужба у овој правној ствари поднета 24.9.2020. године, од доспелости неисплаћених месечних износа пензије, 25-ог у наредном месецу за претходни, од којих је први износ неисплаћене пензије за март 2018.године доспео 25.4.2018.године, па до подношења тужбе није протекао рок застарелости од три године.

Тужени у жалби упућује на одредбу члана 119 Закона о ПИО која прописује да лице које оствари право на две или више пензија на територији републике, може да користи само једну, по сопственом избору. Како је тужиља примала пензију од косовске администрације, тужени закључује да се тужиља на тај начин фактички и определила за ту пензију. Међутим, будући да је тужиљи право на породичну пензију признато решењем туженог почев од 15.6.1972. године, које није стављено ван снаге нити је замењено новим решењем, а пензија тужиљи није исплаћивана од марта 1999. године без законског основа, то чињеница да је тужиља корисник основне пензије на Косову и Метохији може бити од значаја само код оцене основаности висине опредељеног тужбеног захтева тужиље, али је без утицаја на право тужиље да у смислу члана 172 ЗОО потражује од туженог накнаду штете због незаконите обуставе исплате пензије.

Неоснован је и жалбени навод туженог да тужиља није поступала сагласно члану 88 став 3 Закона о пензијском и инвалидском осигурању (“ Службени гласник” РС, бр. 34/03...101/05) јер није пријавила туженом промену адресе, као промену која је од утицаја на право, односно обим коришћења права на пензију. Имајући у виду да је тужиљи извештај кориснику за март 1998.године достављен на адресу ..., која адреса је и у тужби наведена као адреса пребивалишта тужиље, тужиља није мењала своје пребивалиште, због чега и није било промене коју би била у обавези да пријави.

Супротно наводима жалбе туженог, правилно је првостепени суд применио одредбу члана 276 ЗПП када је одбио предлог туженог да се у својству парничне странке саслуша тужиља на околности да ли се обраћала туженом ради исплате пензије на адресу на којој је доступна и да ли прима пензију на Косову и Метохији, с обзиром да тужени није имао тврдњу да је обустава исплате пензије тужиљи проузрокована немогућношћу извршења доставе на дотадашњој адреси, која и није мењана, како је већ наведено, док је чињеница да тужиља остварује примања на Косову и Метохији утврђена из исправа прочитаних у доказном поступку.

Неоснован је и жалбени навод туженог да је саслушањем тужиље првостепени суд требало да утврди њену страначку способност, с обзиром да се саслушањем

парничних странака утврђују битне чињенице о предмету спора, а не страначка способност, коју има свако физичко лице (члан 74 став 1 ЗПП), до смрти, при чему се чињеница смрти доказује изводом из одговарајуће матичне књиге, а терет доказа сноси странка која има такву тврдњу.

Првостепени суд је правилно имао у виду да је косовска администрација тужиљи исплаћивала пензију у месечним износима као у потврди од 12.4.2021. године, која чињеница је од значаја приликом утврђивања висине штете коју је тужиља претрпела.

Правилно је првостепени суд ставом трећим изреке одбио тужбени захтев тужиље у делу који се односи на потраживања за период од марта 2018. закључно са априлом 2021. године преко досуђених до тражених износа, за износе основне пензије које је у том периоду тужиља примала од косовске пензијске администрације, јер је одредбом члана 190 Закона о облигационим односима прописано да ће суд, узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања, те су жалбени наводи тужиље којима се побија овај део одлуке (став четврти изреке) неосновани и без утицаја на другачију одлуку овог суда.

Поред тога, жалба туженог неосновано тврди да је суд требало да примени члан 279 став 3 Закона о облигационим односима, приликом одлучивања о праву на исплату законске затезне камате, јер су пензије повремена новчана давања на која законска затезна камата тече од дана када је суду поднесен захтев за исплату. Правни основ обавезивања туженог је накнада штете па се обавеза туженог сматра доспелом од тренутка настанка штете, сходно члану 186 Закона о облигационим односима.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и одлука о законској затезној камати на досуђене трошкове поступка које је донета правилном применом одредби чланова 277 и 324 ЗОО.

Из наведених разлога, применом члана 390 ЗПП донета је одлука као у ставу првом изреке ове пресуде.

Имајући у виду да тужиља није успела у жалбеном поступку, то јој у смислу члана 165 у вези члана 153 ЗПП не припадају трошкови другостепеног поступка, па је донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Ирена Вуковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић